

Magyarország felszabadítása 1945 február (idézet: *Magyarország történeti kronológiája 1944-1970*)

február 1. A Budapesti Nemzeti Bizottság kinevezi az Állami Operaház új igazgatóságát (Komáromy Pál, Székely Mihály és Nádasy Kálmán)

február 2. A Vörös Hadsereg parancsnoksága 400 tonna élelmiszert utal ki az éhező Budapestnek

február eleje A Budapesti Nemzeti Bizottság létrehozza a Legfelsőbb Sport Tanácsot (LST)

február 3. K. J. Vorosilov marsall, a Szövetséges Ellenőrző Bizottság elnöke megérkezik Debrecenbe — A népbíróság megtartja első tárgyalását Budapesten (Az első népbírósági ítéletet — kötél általi halál — 2 keretlegényen másnap az Oktogonon — a mai November 7. tér — nyilvánosan hajtják végre.)

február 4—11. W Churchill angol miniszterelnök, F D Roosevel az Amerikai Egyesült Államok elnöke és J V Sztálin a Szovjetunió minisztertanácsának elnöke találkoznak a Krím-félszigeten, Jaltában (Megvitatják a Németország leverésével, a világháború befejezésével s a háború utam Európa politikai berendezkedésével kapcsolatos kérdéseket Megegyeznek, hogy az európai háború befejezését követő két vagy három hónapon belül a Szovjetunió a szövetségesek oldalán belép a Japán elleni háborúba)

február 6. Közzéteszik az Ideiglenes Nemzeti Kormány 200/1945 számú rendeletét, amely hatályon kívül helyezi a zsidótörvényeket és rendeleteket. — A Magyar Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt megbízottai megerősítik a két munkáspárt együttműködéséről s az új, demokratikus Magyarország felépítéséről szóló 1944. október 10-i megállapodást. (Felállítják a két párt állandó közös intézőbizottságát.) — Romániában nyilvánosságra hozzák a Nemzetiségek Statútuma című törvényt. (A törvény előtt minden állampolgár egyenlő, fajra, nyelvre, nemzetiségre, és vallásra való tekintet nélkül; a nemzetiségek szabadon használhatják anyanyelvüket; a köztisztviselők nem kényszeríthetők nyelvvizsgára; ahol a lakosság legalább 30%-a nemzetiségi, ott a rendeleteket az ő nyelvükön is közzé kell tenni, beadványait az anyanyelvükön is írhatják, s az utcákon kötelező a kétnyelvű felirat.)

február 7. Megalakul a Magyar Szabad Szakszervezetek Országos Tanácsa, elnöke Vas-Witteg Miklós (Szociáldemokrata Párt), majd március 6-tól Kisházi Ödön (Szociáldemokrata Párt), főtitkára: Kossá István (Magyar Kommunista Párt).

február 9. A Budapesti Nemzeti Bizottság megbízza Fuchs Jenő négyszeres kardvívó olimpiai bajnokot, a budapesti tőzsde titkárát, az Áru- és Értéktőzsde munkájának megindításával.

február 11. Megkezdődik a Gyáriparosok Országos Szövetségének újjászervezése.

február 12. A reguláris hadsereg tagjaiból megalakul a Budai Önkéntes Ezred. (Mintegy 2500 fő; parancsnoka Vari-házy Oszkár ezredes; az ezred a Vörös Hadsereg oldalán részt vesz a budai vár ostromában.)

február 13. A 2. Ukrán Front csapatai 49 napos, utcáról utcára folyó harc után teljesen felszabadítják Budapestet. (A harcban elesett mintegy 50 ezer német katona, a német és magyar foglyok száma több mint 138 ezer; meghalt mintegy 25 ezer polgári személy. A harcok következtében a főváros közel 40 ezer épületének 74%-a sérülést szenvedett, 27%-a elpusztult vagy súlyosan megrongálódott. 32 363 lakás megsemmisült vagy lakhatatlanná vált; súlyos károk érték a gyárakat és üzemeket; a német hadvezetés fellobbantotta valamennyi Duna-hidat.)

február 14. A Budapesti Nemzeti Bizottság (hivatkozva a nőknek a háború és a rossz ellátás következtében előállott súlyos testi legyöngülésére és a betegségekre) felfüggeszti a magzatelhajtást tiltó rendelkezéseket, s ingenység teszi a műtetet, előírva, hogy az csak egészségügyi intézetekben végezhető.

február 15. Dálnoki Miklós Béla miniszterelnök Vas Zoltánt (Magyar Kommunista Párt) kinevezi Budapest közellátási kormánybiztosává. — Megalakul a Szociáldemokrata Ifjúsági Mozgalom. — Közzéteszik az Ideiglenes Nemzeti Kormány 285/1945. számú rendeletét. (Rehabilitálja a Tanácsköztársaság alatti magatartásuk, ill. baloldali politikai meggyőződésük miatt üldözötteket.)

február 16. A Budapesti Nemzeti Bizottság a Művészek Szak szervezetének javaslatára kinevezi a színházigazgatókat. (Vígshínház: Jób Dániel; Belvárosi Színház:

Bárdos Artúr; Nemzeti Színház: Major Tamás.)

február 16. Az Ideiglenes Nemzeti Kormány nyilvánosságra hozza a magyar háborús bűnösök első listáját. (Néhány nap múlva követi a második lista.)

február 17. Közzéteszik az iparügyi miniszter 50 100/1945. számú rendeletét. (Minden ötvennél több munkást foglalkoztató üzemben létre kell hozni az üzemi bizottságot. -> május 23.)

február 18. Zászlót bont a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége (MNDSZ), a nőmozgalom egységes szervezete. — Újra megjelenik Budapesten a Népszava, a Szociáldemokrata Párt központi napilapja. (Főszerkesztő: Szakasits Árpád.)

február 19. Újjászervezik a Szociáldemokrata Párt vezetőségét. (Elnök: Szeder Ferenc; főtitkár: Szakasits Árpád; a Politikai Bizottság tagjait majd a pártvezetőség február 26-i ülésén választják meg.)

február 23—24. A Magyar Kommunista Párt központi vezetőségének ülése Budapesten. (A debreceni és a budapesti pártvezetőség egyesül; főtitkár: Rákosi Mátyás.)

február 26. Az Ideiglenes Nemzeti Kormány közzéteszi alábbi három rendeletét: 526/1945. számú (a fegyverszüneti megállapodás értelmében érvénytelennek nyilvánítja az 1. (1938. évi) és a 2. (1940. évi) bécsi döntőbírósi határozatot, s hatályon kívül helyezi az ország területi változásaira vonatkozó törvényeket és rendeleteket), 528/1945. számú (felosztatja a fasiszta pártokat és egyesületeket, valamint a katonai jellegű szervezeteket, közöttük a Magyar Élet Pártját, a Magyar Megújulás Pártját, a Nyilaskeresztes Pártot, a Magyar Nemzeti Szocialista Pártot, az Etelközi Szövetséget, az Ébredő Magyarok Egyesületét, a MO VÉT és a Turul Szövetséget) és 530/1945. számú (a fasiszta szellemű és szovjetellenes sajtótermékek beszolgáltatásáról és megsemmisítéséről).